

Yttrande över Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet (SOU 2019:13)

Folkbildningsrådet har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovanstående betänkande.

Folkbildningsrådets yttrande avgränsas till resonemang och förslag som har betydelse för folkbildningen. Med detta som utgångspunkt lämnar Folkbildningsrådet följande yttrande.

Sammanfattning

- Folkbildningsrådet ställer sig positiv till betänkandets samlade förslag. Folkbildningsrådet anser att folkbildningen spelar och fortsatt kan spela en viktig roll i förverkligandet av betänkandets tre huvudteman och ambitioner.
- Folkbildningsrådet delar uppfattningen att det civila samhällets delaktighet och engagemang är en förutsättning för genomförandet av Agenda 2030. Studieförbund och folkhögskolor har unika möjligheter att bidra med folkbildning om Agenda 2030.
- Folkbildningsrådet anser att definitionen av folkbildning i kapitel 15.2 *Kommunikation till grund för folkbildning om Agenda 2030* särskilt bör förtydligas.
- Folkbildningsrådet stödjer förslaget om en Agenda 2030-kommitté. Folkbildningsrådet anser att folkbildningen bör vara representerad i en sådan kommitté.
- Folkbildningsrådet bejakar förslaget om ett globalt partnerskap men vill att också folkbildningen lyfts fram och prioriteras som en del av Sveriges internationella engagemang och biståndspolicy.

Folkbildningsrådets ställningstaganden

Folkbildningsrådet konstaterar att utbildning, lärande och bildning är viktiga faktorer för genomförandet av Agenda 2030. Oavsett vilket av agendans mål som ska uppnås är kunskap

en förutsättning. Utbildning lägger grund för förståelse för vad hållbar utveckling är och ger människor insikt om vilken roll de själva spelar genom sina val.

Folkbildningsrådet delar uppfattningen att agendan måste genomföras i ett brett partnerskap och anser att folkbildningen spelar en viktig roll. Folkbildningen finns på nationell, regional och lokal nivå och utgör en plattform för bildning och lärande kring agendans mål och de förändringar som kommer att krävas, såväl på individuell, som på samhällslevellelig nivå, för att nå agendans målsättning.

Statens syften med stödet till folkbildningen överensstämmer väl med målen för Agenda 2030. Folkbildningen kan genom sin räckvidd och sitt bildningsuppdrag bidra till att lärande om hållbar utveckling möjliggörs för breda grupper i samhället. Det sker idag och det kan ske i ännu större utsträckning, om folkbildningens potential på området nyttjas ännu bättre.

6.1 Agenda 2030-kommitté

Folkbildningsrådet stödjer förslaget om en Agenda 2030-kommitté. Det finns ett tydligt behov av en central nivå för uppföljning, utvärdering och för att kunna följa arbetet över tid när det gäller utveckling och resultat.

Folkbildningsrådet anser att folkbildningen bör vara representerad i en sådan kommitté. Folkbildningen utgör som redan påtalats en unik plattform för bildning, lärande och kunskap. Folkbildningen når en stor del av befolkningen och finns i hela landet. På samma sätt som barns och ungas perspektiv är centralt är lärandet och perspektiven hos de målgrupper folkbildningen möter viktigt att ta med i implementeringsarbetet. Det handlar till exempel om de med kort utbildningsbakgrund, nyanlända och personer med funktionsnedsättningar.

11.8 Ett globalt partnerskap

Folkbildningsrådet har inga invändningar mot förslaget men vill understryka att folkbildning behöver lyftas fram och prioriteras som en del av Sveriges internationella engagemang och biståndspolicy.

Folkbildningsrådet har vid flertalet tillfällen, bland annat i yttrandet över skrivelsen Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet, påtalat för regeringen och SIDA hur utbildning i allmänhet och folkbildning i synnerhet i stort sett försvunnit från svenskt bistånd och utrikespolitik. Folkbildning och vuxenutbildning är verktyg för att nå mål i Agenda 2030 kring till exempel fattigdomsminskning, jämlikhet, jämställdhet, mänskliga rättigheter och folkhälsa. Få andra länder är aktiva inom detta fält och de omfattande satsningarna på folkbildning och vuxenutbildning i Sverige är inte synliga inom det svenska utvecklingssamarbetet.

15.2 Kommunikation till grund för folkbildning om Agenda 2030

Delegationen föreslår att regeringen genom den statliga bidragsgivningen bör möjliggöra för och uppmuntra det civila samhället att verka som folkbildare för Agenda 2030.

Folkbildningsrådet delar utredningens slutsats att ”Ett självständigt, öppet och livskraftigt civilt samhälle är en hörnsten i ett demokratiskt samhälle och en förutsättning för en omställning till ett hållbart samhälle.” Det är positivt att civilsamhällets roll och folkbildning uppmärksammas av delegationen. Studieförbund och folkhögskolor inkluderar stora delar av civila samhället och kan än tydligare arbeta tillsammans för att bidra till agendans förverkligande.

Folkbildningsrådet konstaterar att det statliga mål som utredningen hänvisar till är det mål som riksdagen har fastställt för folkbildningspolitiken: ”Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.”

Folkbildningsrådet anser att det kvarstår en otydlighet kring vad som avses med den nationella folkbildningskampanj som delegationen har föreslagit.

Folkbildningsrådet är positiva till att särskilt stöd ges till civilsamhällets organisationer för kunskapsspridning kring Agenda 2030.

Folkbildningsrådet har i sitt budgetunderlag 2020–2022 framfört behov att en höjning av folkbildningsanslaget för att folkhögskolor och studieförbund ska ges möjlighet att möta fler deltagare och fler behov av folkbildning i samhället.

För Folkbildningsrådet

Maria Graner
Generalsekreterare